

яття, які відкриває рош-гаšana. В Й.-К. належить просити вибачення у скривджених, відшкодовувати завдані матеріальні збитки, пробачати образи. Згідно з уявленнями іудаїзму в Й.-К. остаточно вирішується доля людини на наступний рік.

ЄВ

Йордань (від назви р. Йордан у Палестині) — народна назва христ. обряду освячення води на свято Водохреща (Хрещення Господнього). Цей обряд, особливо урочистий у православі, здійснюється на згадку про хрещення Ісуса Христа в Йордані, описане в Євангеліях. Освячена на Й. вода, «агіазма», символізує святу йорданську воду і має, за вченням церкви, надприродні властивості. Й. також наз. ополонку, що вирубується для водосвяття морозної пори.

ГС

Йосафатки, йозефатки — 1) згромадження сестер св. Йосифа, візант. обряду (греко-катол.), апостольське. Засноване 1898 отцем-прелатом Кирилом Сілецьким у Цебліні (район України — Белз). Сестри носять монаший одяг. Метою згромадження є праця з дівчатами, молоддю, опіка над хворими, престарілими, самотніми людьми. Сестри допомагають у душпастирській праці, працюють катехетками, органістками, ризничими. Виселені 1951 з Белзького району, сестри поширили свою діяльність у Польщі, Канаді та Бразилії; 2) згромадження сестер св. Йозефа, лат. обряду. Засноване 1884 у Львові отцем Владиславом Гоздовським. Нині триває процес його беатифікації. Сестри теж носять монаший одяг чорного кольору. Опікуються хворими, займаються катехизацією. Мають місії в Африці.

РМ

— К —

Кааба (араб., досл. — куб) — гол. святилище ісламу, будівля у центрі «Заповідної мечеті» (аль-Масджид аль-Харам) у Мекці. У східн. куті будівлі в кладку вмурований «чорний камінь»,

нібито посланий Аллахом з неба. Мусульмани усього світу при молитві звертаються обличчям у бік К. Паломники сім разів обходять навколо К., цілують «чорний камінь». К. покрита кисвою — чорним покривалом, на якому золотом вишиті аяти з Корану.

Лув

Каббала (від давньоєвр., досл. — переклад) — теософське реліг.-міст. вчення з елементами магії, спрямоване на досягнення «справжнього», потаємного сенсу Тори та ін. святих книг іудаїзму. Вперше запис вчення К. було здійснено у 8 ст. в книзі «Сефер Ецира» («Книга творіння»), де доводиться, що Всесвіт тримається на 10 цифрах та 22 літерах євр. алфавіту (євр. літери мають також цифрові значення). Подальший розвиток містика К. дістала у книзі «Зогар» («Сяйво») — бл. 13 ст. «Зогар» вводить поняття «сефірот» — 10 атрибутів Бога, через які він відкривається. Паралельно з К. як вченням розвивалася також К. практична — різновид магії, метою якої є вплив на трансцендентне шляхом зосередженого споглядання таємного сенсу імен Бога, особливих молитов, вербальних формул та цифрово-літерних комбінацій. К. справила істотний вплив на історію не лише єврейського, а й ін. народів.

ЄВ

Кагал (євр., досл. — община) — форма самоврядування євр. населення в Польщі 16—18 ст. та в Рос. імперії з 1772 до 1844. Терміном К. визначалося правління євр. общини, яке виконувало функції посередника між нею і владою. Гол. чинник існування К. — фіскальні інтереси уряду, якому було зручно оподатковувати не окрему особу, а всю общину. Несправедливий розподіл податків викликав серйозні заворушення в середині К. В 1-й пол. 16 ст. на чолі К. стояв рабин, який не тільки спостерігав за реліг. побутом, але й карав порушників. Невдоволеність членів К. його керівництвом, а також прагнення царського уряду «злити» євреїв з осн. масою населення призвели до ліквідації К. на території Рос. імперії в 1844.

ЄВ